

ოპიციონალური განმარტება

ბ ა კ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო განათლების მინისტრის 14 ივლისი 1918 წ. № 13.

დამტკიცებ: ბონის საჯარო გიმნაზიის ქართული ენის მასწავლებლის თანამდებობაზე მ. იონე რუხაძე 1917 წ. 1 ნენესითიდან. 17 ივლისი 1918 წ. № 14.

დამტკიცებ: ქართული ენის მასწავლებლის თანამდებობაზე ვიოიგი მარგალიტაძე, რომელიც ამჟამად თანამდებობის ასრულებდა სამეგრელოს უმაღლეს დაწესებულებაში მასწავლებლის ფუნქციას. 17 ივლისი 1918 წ. № 14.

ბონის საჯარო გიმნაზიის ქართული ენაზე სავსებით მასწავლებლად მარგალიტა ლორთქიფანიძე და ავსენტი შვიციანი. 1 ივლისი 1918 წ. № 15.

ბონის საჯარო გიმნაზიის ქართული ენაზე სავსებით მასწავლებლის თანამდებობაზე გრემლოზ კიწურაშვილი 1 ავგისტიდან 1918 წ. 17 ივლისი 1918 წ. № 15.

დამტკიცებ: თფილისის კონსერვატორის სამხედრო საბჭოს დადგენილებით თანამდ. ბ. 3. ფილიპოვი სხენებულ კონსერვატორიის დირექტორად. 18 ივლისი 1918 წ. ქ. თბილისი. № 16.

დამტკიცებ: ოზურგეთის საჯარო გიმნაზიის უფროსის თანამდებობის აღმასრულებელი ანა (იგივე ანასტასია) როსტომ მეტეღაძის ასული აღინაშნულ თანამდებობაზე: გიმნაზიის მასწავლებლის ხარისხსა და თანამდებობაზე: ტფილისის ქალთა მეოთხე გიმნაზიის მასწავლებელი ლ. ი. ნათაძე 1915 წ. 1 ნოემბრის მადგირი 1912 წ. 1 ნოემბრიდან; ტფილისის მეექვსე საჯარო გიმნაზიის მასწავლებელი 3. ფედორჩენკო 1918 წ. 24 იანვლის მადგირი 1910 15 ავგისტიდან; ხალხის საჯარო გიმნაზიის ფრაგული ენის მასწავლებელი მ. კ. იოსელიანი ასული 1915 წ. 12 აპრილიდან; ბონის საჯარო გიმნაზიის მასწავლებელი გ. 2. ბერიძე ქართული ენის შტატის მასწავლებლად 1918 წ. 1 იანვრიდან. 18 ივლისი 1918 წ. ქ. თბილისი. № 17.

განათავსებულნი იქნას სამსახურად განათავსების სასწავლო ოქლის კომისიის; ლ. ა. ივანიძე, ლ. ი. ნათაძე, ს. ფ. ტყეშელაშვილი და გ. შახტარინსკი 1918 წ. 18 ივლისიდან. დაეცალს ხელმძღვანელობა სასწავლო ოქლის დაკვირვების და, ი. ივანიძე 1918 წლის 18 ივლისიდან. 18 ივლისი 1918 წ. ქ. თბილისი. № 18.

განთავსებულნი იქნას: 1918 წ. 18 ივლისიდან ნ. სპილთბი-ლიანთა გიმნაზიის დირექტორის თანამდებობიდან თანამდ. მისი თხოვნით. ევალბა: 1918 წ. 18 ივლისიდან ელენა გიმნაზიის დირექტორის თანამდებობის აღსრულება დროებით-იპვე გიმნაზიის მასწავლებელს მ-ს ნელანისს. 23 ივლისი 1918 წ. ქ. თბილისი. № 19.

დამტკიცებ: თბილისის პირველი ქალთა გიმნაზიის ფრაგული ენის მასწავლებლის თანამდებობის აღმასრულებელი ანა დიკოვნიკო 1917 წლის 6 ივლისიდან. 29 ივლისი 1918 წ. ქ. თბილისი. № 21.

დამტკიცებ: ქუთაისის უმაღლეს დაწესებულებაში მასწავლებლის თანამდებობაზე მ. იონე რუხაძე 1917 წლის 1 ოქტომბრიდან. გ. ალიაშვილი უმაღლეს დაწესებულებაში მასწავლებლის თანამდებობის აღსრულებაში თბილისის უმაღლესი კონსერვატორი ინჯია-ბაძე თანამდებობაზე, 1917 წლის 1 ოქტომბრიდან. სახალხო განათლების მინისტრი: გ. ლახვი-შვილი. დედანთან სწორია საქმის გამოძიებითი ბ. აბაშიძე. ბ ა კ ა ნ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა. 1 ავგისტი, 1918 წ. № 22.

დ ა ნ ი შ ე ლ ი ა: კონსტანტინე ბეგენის ძე საბატარაშვილი შინაგან საქმეთა მინისტრის ანაზღაურებად. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის მადგირი შინაგან საქმეთა მინისტრი ნ. რამიშვილი. მთავრობის საქმეთა შმართელების მადგირი მისი თანამდებულება. კ ა კ ა ბ ა ძ ე.

ბ ა კ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის შინაგან საქმეთა მინისტრის. 1 ავგისტი, 1918 წ. ქ. თბილისი, № 217.

ი ნ ი შ ე ნ ბ ა: ავსენტი ფარნაოზის ძე ავაქიძე თბილისის მუხრანის კომისიის. დ ა თ ხ ე ვ ი ლ ი ა: ნანა წილის 20 მილიონი თონის მუხრანის კომისიის თანამდებობიდან და სრულებით სამსახურიდან, თანამდ. თხოვნისა, ლაიპანიძე. 1 ავგისტი, 1918 წ. ქ. თბილისი, № 218.

შ ტ ა ტ ს ვ ა რ ე დ ი რ ი ც ე ნ ბ ა ამა წლის 20 მაისიდან: შინაგან საქმეთა მინისტრის ლეონ ოსტაძის ძე გარსიანი, რადგან შინაგან საქმეთა მინისტრის კანცელარიაში ახალ შემოტეხულ შტაბების მიხედვით შესაბამისი თანამდებობა გაუქმდა. შინაგან საქმეთა მინისტრის ანაზღაურება ბ ა ბ ა ხ ტ ა რ ი შ ვ ი ლ ი. დედანთან სწორია: განყოფილების უფროსი ვ. თუ ლ ა შ ვ ი ლ ი.

ბ ა კ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის. 1 ავგისტი, 1918 წ. ქ. თბილისი, № 23.

ი ნ ი შ ე ნ ბ ა: გამეგ საბიუჯეტო და სახაზონო განყოფილების ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის კანცელარიაში სთ დამტკიცებ: კონსერვატორი ანავე კანცელარის დირექტორად. თავისუფლდება: თანამდებობისაგან და სრულიად სამსახურიდან ავთომატურად გამო და თანამდ. თხოვნის ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის კანცელარის დირექტორი ნიკოლოზ გაბრიელიძის ძე კვიციანი. თავმჯდომარის მოადგილე ნ. რამიშვილი. თანამდ. თხოვნისა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრი გ. ე. ჯ. ჯ. ჯ.

არა ოპიციონალური განმარტება

თბილისი, 4 ავგისტი.

ჩვენს რესპუბლიკის და მის მთავრობას უკეთესი: ძალ-მომხრეობას ხმარობ, ტერიტორიის აწარმოებ და დემოკრატიულ პრინციპებს დაეხმარება. ვინ უკეთეს ამას ჩვენს რესპუბლიკაში მთავრობას?

ვინ და ჩვენი რესპუბლიკის, ჩვენი დამოუკიდებლობის და თავისუფლების დაუძინებელი მტრები. აქ არიან პირველყოფილი ბალშევიკები, რომლებიც წარმოადგენენ ველურობას და შეუბრალებლობას იქნენ თავის უბრალო იდიოტ მოწინააღმდეგეებისადმიც კი.

არ არის საშუალება, არ არის ბოროტ მოქმედება, რომელსაც არ სჩადიადეს „სახელმწიფოებრივ კომუნისტური“ ბალშევიზმი მოწინააღმდეგეთა და სხვა ნაირათ მოახლოვნება გასაწინააღმდეგებლად: რესპუბლიკის ბალშევიკების ყოველ ძალა-უფლებას სიგა-რუგვის და ბოროტმოქმედების ძალა-უფლებას. ყოველი მათი საბჭო „სოცდემოკრატიული“ იქნება იგი თუ აღვივლებოდა, დაწყებული პეტერბურგ-მოსკოვიდან გათავებული არმადი-ბაქოთი, შურამოვების სრულიად გაუმართლებელ სურათის მიღების და უბრალოდ კაცის კვლის პოლიტიკის.

და აი ეს ვაქანტონევი გამოსული და საქართველოს რესპუბლიკის უკეთესი ძალ-მომხრეობას და ტერიტორიის ხმარობისა. მუშაკონენი ვსერები იგივე გავლენებულ და გადარბუნებული ბალშევიკები არიან. ვითამ ბოლო ხანში ვაიყარენ ბრესტის ხელშეკრულების დაფასების საკითხში. მათი ტერიტორია და დამთავარი საღდათის ხიშტის ხმარება დემოკრატიის გულის გასაგამრავათ ყველას მოეხსენება.

ტერიტორია და ბრძოლა ძალ-მომხრეობა მათი საზოგადოებრივი ბრძოლის ფლოსოფია. მათი უზრუნველობა იქამდის მივიდა, რომ გერმანიის იმპერიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ტერიტორიულ აქტებით ფიქრობს. მიზანის და, ცხვარანკ

დარტელების დაღუპვა ამის დამატებითაც უნდა. და იეს ტერიტორიულ, გაულებარი და უსულტრობობით დადასტურდა დამაინებნი საქართველოს რესპუბლიკურ მთავრობას ამტყუნებენ-ტერიტორიის აწყობა. ახლა ნახეთ ყოველ ჯერის მიმარჯვენე და გაშვარაზებულნი ლობერალები როგორ აღმოუვებულან ჩვენს მთავრობის „ძალმოკრობით“ პოლიტიკით. როგორც იცით, ისინი ყოველთვის ბნელეთის, საღრზობის, კატორღის და მთარაბის მოკეტელები იყვნენ. და ახლა საქართველოს რესპუბლიკაში იცვლიან ფერს და ლობერალები თანა! რა მოუვიდათ? საქართველოს დამოუკიდებლობით არაა დადასტურებული და რომ განვიკურნონ ამისაგან უმოუვებლობა ყველას და ყველაფერს, უკეთესიდან ბალშევიკურ რიტორიკით-აღიარებულს და მარქსისტულ-სოციალიზმს. მიზანი ამართლებს ყოველგვარ საშუალებას. ავი შეთქმულებასაც აწყობდნენ ისინი ჩვენს რესპუბლიკის წინააღმდეგ.

რალა უნდა ვთქვათ იმ ვითარება ინტერნაციონალისტული-დემოკრატიულზე, (ესმოდეს რუსულ „სოციალ-დემოკრატიულ“) რომელიც რუსული ნაციონალიზმის ბრძოლა იარაღად გამოიყენებოდა დემოკრატიის და რევოლუციის მონაპოვით ემბოზიან მხოლოდ იმიტომ, რომ მათ ერთადერთი წაუბილწველი ადგილი აქვთ საქართველოს დამოუკიდებელ სახელმწიფოში.

ოლოდ საქართველოს დამოუკიდებლობა დაიკარგა, რევოლუციის და დემოკრატიის შეწყვეტის წაუთიარო. ასეთი მათი სულსკვეთება, ისინი ძალ-მომხრეობაში ვგამტყუნებენ.

როგორია სიმართლე, სინამდვილე? სიმართლე ის არის, რომ საქართველო დამოუკიდებელი სახელმწიფოა. მისი და-

მოუკიდებლობა მითომ გამოაცხადეთ რომ გვიყვარდა თავისუფლება, ვობრძობი დემოკრატიის და ერის ინტერესებისთვის, მითომ რომ რევოლუციის საკმისის სახსარები გავგონო, და გვეტრინა ჩვენში ამ ნიორათ წარმოიგვა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა მას ყოველ მხრადან მტერი ესევა და კორტის მის სხველს.

ნუ თუ სამშობლოს მოღალატე და თავისუფლების მტერი არ არის ის, ვინც უტყვევს ჩვენს რესპუბლიკას ვითამ დემოკრატიის სახელით თავის დაცვაზე ხელი აიღოს და არ შეებრძოლოს მოსულ მტერს არ სახის და გვარისაც უნდა იყოს იგი მტერი?

დაიხ, სამშობლოს მოღალატე და ჩვენი თავისუფლების მტერია. და ასეთება ყველა ისინი. ვინც ზვეთ მოვისესენიეთ და ვისაც პრინციპად გაუხდა დემოკრატიულ საქართველოს მტრობა.

ჩვენი რესპუბლიკის მთავრობა თავის სახელმწიფოებრივ მოქმედებით მათ ღირსეულ პასუხს მისცემს. რამდენიც უნდა ილაპარაკოს, ის, მთელ თავის ძალიან ჩვენი თავისთვის ხელუხლებლობას და დამოუკიდებლობას შეაღვეს.

ის როგორც საერთო სახელმწიფოს და კერძო დემოკრატიული სახელმწიფოს წარმომადგენელი და მესავე ძალის ხმარობს წესიერების ჩამოსაგდებათ და კანონიერების გზით ანორაცილებს სახელმწიფოებრივ ძალდატანებას შეიარაღებულ მტრების მიმართ. ეს სამღეთო მოვლეთების შესრულება დემოკრატიის წინაშე მათ საწინააღმდეგე ზომების მიღებას რესპუბლიკის მთავრობა არ დასტოვებს, რაც უნდა ბგერი იყვირონ მის დემოკრატიულ პოლიტიკის სისასტიკეზე გაბალშევიკებულმა კონტრრევოლუციონერმა და გაკონტრრევოლუციონერებულმა ბალშევიკმა.

საქართველოს პიროვნული საგჭო

შეათავის 26 საღამოს სხდომა

თავმჯდომარეობს ნ. ს. ჩხეიძე. კრება იხსნება 8 საათსა და 15 წუთზე. თავმჯდომარე კრება გახსნილი გახლავთ. კანონ-პროექტი საგუბერნიო, საოლქო და სასაზო აღმინისტრაციის შტაბების დარბევის შესახებ თქვენ უკვე მოგხსენდათ. ამ კანონ-პროექტის შესახებ ვის შერს, სიტყვაა თუ სიტყვა არავის გენაგეთ, მე საკითხის მხოლოდ განხილვაზე ვადავალ. მუხობროვ განხილვის შესახებ ვისეპს იოიმე საწინააღმდეგე არი აქვს მომხსენებელს ესთხოვ წაიხიბოს 1 მუხლი (დასულ წერეთელი სიტყვის თხოვლობს). თქვენ გენაგეთ სიტყვა? პირველ მუხლის შესახებ თუ საწინააღმდეგე (გას) წერეთელი საზოგადოდ კანონ-პროექტის შესახებ).

გასილ წერეთელი (ერ.-დემ.). ბატონო, ერთხელ საბჭოს წევრნი ერთხელ დემოკრატიულ ფრაქცია ფიქრობს, რომ ეს კანონ-პროექტი უნდა არ უნდა დაკანონდეს, არამედ ხელ-ახლა უნდა გადასინჯოს თვითმთავრობის კომისიაში და საგუბერნიო სა-აღმინისტრაციო ინსტიტუტი უნდა გაუქმდეს. საქმე ის არის, რომ ჩვენის ფიქრით, საგუბერნიო აღმინისტრაციის ინსტიტუტი და მასთან არსებული ინსტიტუტები არ უნდა იქნენ.

გუბერნიის კომისია იგივე გუბერნატორი არის, გუბერნიის კომისარო იგივე გუბერნატორი. ძველად სპარსეთი მესურე და მეექვსე საუკუნის სტარაბეგად იყო დაყოფილი და თვითველი სასტარაბეგო განაგებდა სტარაბე, ასევე გუბერნიის კომისარო. ასევე იყო რუსეთის იმპერიაში გუბერნატორი უკანასკნელ დროშიდან.

გუბერნიის კომისარო თავის გუბერნიაში იგივე შინაგან საქმეთა მინისტრია. მასადადეგ ჩვენ გვეყოლება 2 გუბერნატორი და 1 მინისტრი. ასე რომ საქართველოში შინაგან საქმეთა მინისტრი იქნება. შინაგან საქმეთა მინისტრი და გუბერნიის კომისარო ერთი მებრის ანტიკობა.

შემდეგ ამას, ეს გუბერნატორი, ანუ გუბერნიის კომისარო უმაღლესი მთავრობის თანამდებობა. არავის წინაშე ის პასუხს არ ავებს. აღმინისტრაციის ემბოზილბა, როგორც მინისტრის, მთავრობას, ისე თვითმთავრობლობას. მთავრობის წრეებში და თვით ერთმანეთს სამხრის წევრებში ის აზრითრიალებს, რომ საგუბერნიო ერთობა არ უნდა იყოს, სრულიად

საქმით არის იყოს სამხარო საეროზო თვითმთავრობობა და სამხარო კომისარო. სამხარო ფონისარო დაემორჩილება როგორც სამხარო მთავრობას, ისე თვითმთავრობლობას. რაც შეეხება უმაღლესი მთავრობის კომისარო, იგი არ უნდა იყოს.

შესაძლოა ეს თანამდებობა საქირი იყოს კონტრ-რევოლუციისათან ბრძოლის გამო, მაგრამ როგორც შინაგან საქმეთა მინისტრის განმოსლამ დავემეცქიეთ მთავრობას და გაბატონებულ პარტიის მეტად ფართოდ ესინი „კონტრ-რევოლუციისათან“ ბრძოლა, მას მეტად გაუტყვევლი შინარის მიხედვით, ამიტომ საწინააღმდეგე იმის წარმოსაშემ ზედმეტ იარაღს ვერ ჩავდებთ ხელში.

დასასრულ თუ ფინანსების მხრივ შეგებდეთ ამ საკითხს და გავითავოსწინებთ, რომ ჩვენ რესპუბლიკა ღირსი თესსებლობა, საგუბერნიო აღმინისტრაციულ ინსტიტუტის გაუქმება ფინანსური მხრივაც დიდი მნიშვნელობა ექნება.

ამიტომ ჩვენს ფრაქციის შემდეგი წინადადება შემოაქვს: შემოვიღოთ კანონ-პროექტი დატურუნდეს ავღალიზოვ თვითმთავრობლობის კომისიას, რათა იგი გადასინჯულ და შესწორებულ იქნეს საგუბერნიო აღმინისტრაციული ინსტიტუტის გაუქმების მხრივ. თავმჯდომარე სიტყვა ეკუთვნის შინაგან საქმეთა მინისტრს.

ნ. რამიშვილი. ა. მოქალაქე! ერთხელ დემოკრატიულ პარტია მეტად დინტერესებულია შინაგან საქმეთა მინისტრის უფლების დაცვის საკითხში. შინაგან საქმეთა მინისტრი ვი ვიქრობს, რომ არაფრით არ უნდა დასაშვან მისი უფლება, უნდა განეგებებოდეს არა არ მომხდობს ისეთი რამ, რითაც შეკვეცილიყოს ჩემი უფლება. რაც შეეხება გუბერნიის კომისარს, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ მართლაც შემდეგ 2 გუბერნიის კომისარო არ უნდა არსებობდეს. მართლაც განაგებლობა, რომ აღმინისტრაციული დანაწილება ჩვენი რესპუბლიკის სხვაინარო უნდა იყოს. მე არ ვიცი წინასწარ გადაჭრით, თუ როგორ მიხედება ეს დანაწილება, მაგრამ აზრად აღმინისტრაციულ ერთეულად მიჩნეული იქნება მართალი. მხოლოდ მასრების რიცხვი იქნება იმაზე მეტი ვიდრე არსებობს. შევალოთ: გორის მხარა დაყოფილი

იქნება 2 თუ 3 მარხა, სენიტი (ლაცი ერ-
თულად გამოიყოფა და სხვა. შინაგან საქმე-
თა სამინისტრო დაინტერესებულია, რომ ასეთ-
თა ახალ ადმინისტრაციულ გადაწყვეტაზე
უკეთ შეფერვბადეს ჩვენ დავეხმარებოდეთ პირო-
ბებს მაგრამ აღბად ბატონ წერეთელსაც მოე-
ხსენება, რომ ყოველ კანონის შესაძლებელ სა-
კერო მასალის დაკრებაზე.

დასა მასალის ჩვენ უნდა ვიკლდეთ, თუ
რა თქობრებ ამის შესახებ ის ორგანიზაცი-
ბა აზრით არიან ამის შესახებ პოლიტიკურ
პრობლემაში. მე დარწმუნებული ვარ, რომ
საკეროში არ უნდა აქციალდეთ. ერთგულ
დემოკრატიულ პარტიის წარმომადგენლებმა
დავეხმარებოდეთ, რომ ეს ასე არ არის საკერო,
და დღევანდელ ვებრუნებთ იმ ჩვენ საკეროში
კომისიების თანამდებობის გუგუგუგუგუ, რომ-
ლებს ამ სამთადე თვის განმავლობაში ნაინც
მიუღო თავის ძალ-ღონით შეძლების და გვა-
რად ემსახურებოდნენ ჩვენ რესპუბლიკას.

უმაჯარესი დანაშაულებმა ამ კანონპროექტ-
ის ის არის, რომ კომისიებს, იქნება ის სა-
მართო თუ საკეროში, მიუკეთ შესვლისი
ჯილდო.

ინც იცის, ის ვერ უარყოფს, რომ მათი
ჯამაგირი მტრის მატად მცირეა, ზოგიერთ
სამინისტროში, საქმის მწარმოებელი ვაკელებ-
ითი მეტ ჯამაგირი იღებს, ვიდრე ეს პასუხის
მგებელი პირი. თქვენც დათვალისხმებით, რომ
კანონპროექტის აბაგლოზობი თვით მართ-
ველობის კომისიის გადგენაზე ზედ მეტად
მიმართა სანამდის დიდი რეფორმა მიხედუ-
ლეს.

რაღ შეგებმა თინანსიერ მოსაზრებას, მე
ერე გამოვიტოვო თქმა მართალი არიან. ერთე-
ნულ-დემოკრატიული პარტია უნდა დასაინ-
ხმდეს, რომ ადმინისტრაციული გადაწყვეტაზე გა-
მოიწვევს ლურჯი მეტ ხაზებს.

აქ წარმომსახვეს, რომ გუბერნიის კომისარი
არის უპასუხის მგებელი პირი.

ეს იყო ნათქვამი, ხეობრად, ვინაიდან ჩვენს
დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ყველა პასუხის
მგებელია. პარტიის წარმომადგენელი დე-
მოკრატიული პარტიის ვერ წარმოადგენს ამის
დასაბუთებულ მგებლობას, რომ ეს მართ-
ლია იცის და გუბერნიის კომისარს რაიმე და-
ნაშაული ჩაედინოს, ერთგულ დემოკრატიულ
ფრაქციას, რომელსაც ასე სახილად შემოაქვს
ფრაქციები, არც და სხვისი დასაბუთებულ
ფრაქციებს და შევითრებს შემოიბრუნა,
დასაბუთებულ, უნდა ესთავა რომ კანონპროექტ
მეტად საჭიროა და არავითარი საკეროება
არ არის, რომ მოითხოვო მისი კომისიაში
გადაცემა.

თუ ვინც რაიმე შესწორება აქვს აქ საბუ-
თებს მოიყვანეს, საბუთებს განვიხილავთ და
შესაფერ დავენებს მივიღებთ. მე დარწმუნ-
ებული ვარ რომ ამის შემდეგ მეტად საკერო
საქმეს გადაწყვეტეთ.

თავდადომარე: კენეს უყრ. ვენებათ თუ
არა მუხლობრივ განვიხილოთ საკითხი? ვის
ნებას მუხლობრივ განვიხილავთ გადავდეთ.
ვთხოვ მომხმარებელს წაიკითხოს კანონპროექტ-
ის პრივილეგია მუხლი.

დ. თოფურაძე (კითხულობს კანონპრო-
ექტის პრივილეგია).

თავდადომარე: ვის ნებას იმ მუხლის
შესახებ? სიტყვა გუთუნვის საბჭოს წევრს ნი-
ნითეს.

პრესის მიმოხილვა.

„ზორბა“ ხება იმ კამათს, რომელიც გამოი-
წვია თურვის სახალხო საბჭოში საქართველოს
რესპუბლიკის მიერ დაქნებულ ულტიმატუმმა.
„ზორბა“ს ყოვლისა, აშკარად გამოი-
კვია ის სიმბოლო, რომლისაც ვულე ვიწრო-
ბათ რუსეთის ბალშევიკებს იმ ერთად
ერთ, ყოფილ მიულ რუსეთში, გადა-
ჩინებულ ოაზისზე რომელმაც არ მიიკარა
ბოლშევიკთა სენი, და რომელსაც საქარ-
თელის დემოკრატიული რესპუბლიკა ჰქვიათ;
შეზღოდა სიმბოლოები დაბრძანებულს, ბოლ-
შევიკურ ფანტიშით შეპყრობილ ორგანი-
ზაციისთან ამაღიანს შეუძლებელ განცხადებს,
რა „საქართველოს მთავრობას არ სცნობს
არც კანონი და არც თვით ქართველი
ერა“.

სირცხვილი ბატონ რეპუბლიკეებს, თორემ
საქართველოს ნორჩ ორგანიზაციის და მთავ-
რობის ერთ უდიდეს ღირსებას, სახელმძღვან-
რობისთვის მონაპოვარის შენარჩუნებამ
ათუ ილდურ მოწინააღმდეგეთა გუგუგუგუ

კი ჰპოვა პარტიის ცემული. მაგრამ ვინა,
ორგანიზაციებს და თურვის სახალხო საბჭო-
ში თანამშრომელ „ბოლშევიკებს“ გავებებთ რა-
მე რეპუბლიკის მონაპოვარის შენარჩუნებ-
სა... ოღონდაც რომ არაფერი გავებებთ!

„კავკასიო სლოუ“ მეტად ვახარებულ
ინის გამო, რომ გერმანიის დილგეციამ ინა-
ხულა რეგენში მყოფი სომხეთის რესპუბლი-
კის მთავრობა და კათოლიკოსი.

„სომხის ერის ცხოვრების მეტად საყუ-
რადლები მოვლენად ჩაითვლება ის გვერ-
დობა, რომ მისი პოლიტიკური ცენტრი
ინახულეს ამ ძლიერ სახელმწიფოთა წარბო-
დებებში, რომელთა სელმა სომხურ სა-
კითხის გადაჭრული თითქმის ყველა ძეგუ-
ბი: კულტურულ სახელმწიფოთა ეს ნაბიჯი
მზერაზე გამოძახილი ჰპოვებს სომხის ერში
და წარმოიქმნება ბეჭედს დასავსე მის ფსი-
ქიკას. ამ ნაბიჯსავე შეუდლან, რომ სომხის
ერს გერმანიის კოალიციისკენ მიპაპრობი-
ნის თვალები და იმდელი ჩაუნერვოს; რომ ეს
კოალიცია შესძლებს სომხურ საკითხის ყუ-
თილად გადაჭრას“.

არავის ბედნიერება ჩვენ არ შეგუბრებთ,
პირიქით მიუღის ჩვენი არსებით შეეწყობით
ხელს სხვა ერის ბედნიერებას. მაგრამ სანტერ-
რესია ვიცოდებთ დიდი ხანია, რაც „სლოუნი-
თავი დაინება დარდნების გარღვევაზე და
ბალდადის აღებაზე ოცნებას“

დაკეუბაი.

(ამიერ-კავკასიის დებეშთა საბაგერო).

ბერლინი, 2 აგვისტო. საშხედრო ცნობა.
დასავლეთის ფრონტი. კრონპრინც რუპრეხტის
ლაშქარი, სალამის საარტილერიო მოქმედება
გაძლიერდა. შთელი ღამის განმავლობაში შეგე-
რავთა რაზმის მოქმედება იყო.

გერმანულ კრონპრინცის ლაშქარი
გუბნი სესონის და ფერენტარდუნეს შუა
მეტრი განაგრძობდა თავის უწყალო შეტე-
ვებს. მათი მოგერების შემდეგ ჩვენ წი-
ვიყობი, ჩვენი ვეგმის მიხედვით. ძლიერი ცუ-
ცხლით უქმსუბეგით მტრის შეტევებს ვილ-
მინტარტის ორივე მხარეზე, მაგრამ ისინი
ხარტუნებდნენ მოვიდნენ. ეს შეტევები მალე მო-
ვიგერეთ. მტერი დიდად დახარალოდა. ფრან-
გებმა და ინგლისებმა დიდი ძალებით დი-
ლითვე დაიწყეს შეტევები განაღობაზე. შე-
ტარდებოდა ჩრდილოეთით. ბუნის ორივე
მხრით მტრის ჯავშნისგანი შაიპრობენ ჩვენს
ხანებზე. არტილერიის ცუცხლით ისინი მალე
გავფანტეთ. მკაცრი ბრძოლის შემდეგ ჩვენ
ვიგერეთ ქვეთა ჯარის შეტევები. ფრონტის
სხვა ნაწილებზე სწმევიდა. შამპანის ბრძოლა
ჩვენ სასარგებლოდ დამთავრდა. გუბნი ჩვენ
ჩამოვადეთ მტრის 14 პარკოლანი და 4 ბა-
ლონი. კაპიტან ბერტოლმა ვამარჯვა. ჩვენი
პარკოლანები ბრძოლის დროს ენერგულად
მოქმედებდნენ. გაანადგურეს ფრანგების დიდი
ბანაკი შალონთან.

სტამბოლი, 2 აგვისტო. საშხედრო ცნობა.
ბალსტიკის ფრონტი. ფრონტის ნაწი-
ლებზე საარტილერიო ბრძოლა. გაზტყვილი
იქნეს ლომი-ნახლუსის დასავლეთით ჩვენ მო-
ვიგერეთ მტრის მზერავთა რაზმი. ორღამის
აბოშოსაულთ ნაბიჯზე ძლიერი საშხედრო მო-
ქმედება.

ჩვენმა პარკოლანებმა ბერგი ყუმბარები
ჩამოყარა ემამბოხეთა ბანაკში მანის დასავ-
ლეთით.

აბოშოსაულთა ფრონტი. ჩრდილო-დასავ-
ლეთი სასარტილო ჩვენმა ჯარებმა უბრძოლი მი-
დამოვიდნენ გარეკეს სომხთა ბრძო. ჩვენმა
მოწინებელ ნაწილებმა დაიკავეს ურბი. დანარ-
ჩენ ფრონტებზე მდამარეობა უცვლელა.

უნია, 2 აგვისტო. საშხედრო ცნობა.
იტალიის ფრონტი. ფრონტის მეგრ ადგილებზე
გაცხოველებული ბრძოლა. აზიგას საშხედრო
დასავლეთით და ფერის საშხედროთი მოვიერე-
შულ იქნენ მზერავთა რაზმები.

ალბანეთის ფრონტი: გენერალ პოლი-
ნეტის ჯარები დაიდგინენ მტრის და მივი-
დნენ ფრეზ-მეტრის ხანაზე, მტერი აქაც უკან
იხდეს. უქანსკენელ დღეების ბრძოლაში თავის
იხდეს ბათალიონმა. № 8-მუს თავი ისახლდა
აგრეთვე ბონი-გერკოვიენის № 2-ზე ბა-
თალიონმა და რაზმებმა: ბანსის № 7 ატარტის
ის დადმურებმა № 32 და უნერეთის ლანდ-
შტრუმმა № 4.

ბარისი, 2 აგვისტო. საშხედრო ცნობა.
შეტევები, რომელიც საფრანგეთის და მო-
კავშირეთა ჯარებმა აწარმოეს მანისთან უკან-
სანქნულ ორი დღის განმავლობაში, დამთავრ-
და სრულ ჩვენმა გამარჯვებით. დანარჩენულ-
მა გერმანიებმა დასტავეს თავის პოზი-
ციებზე, ფრონტ-ტარდებოდა და ვილენტიარ-
დუნეს შუა, ჩრდილოეთით, ფრანგები შეე-
დნენ სესონში. საშხედროთი ფრანგების ჯარე-
ბმა გადაიდგინენ მდინარე კროტზე. ცენტრში

ფრანგების ჯარები შევიდნენ დოლოის ტყე-
ში. მინერის ტყის საშხედროთი, ფრანგების
ჯარებმა დაიჭირეს კულონი. რომანსი რიბი-
ნის ჩრდილოეთით, ფრანგები წინ წაიჭრენ
ეს კილომეტრით. ვეხილ-ღერის ხანზე არდ-
რომის და ველმის შუა ფრანგებმა დაიჭი-
რეს ვილონ-ლევა.

ენია, 2 აგვისტო. სალამის ვახუბების
გაძლიერებით, ველ. მარხულ ეხგორის
მგებლობა, როგორც ვრად მირახსისა მოს-
კოვში, ბრალდება შეთანხმების სხელმწიფოთა
აგენტებს. მათი მიზანია: ბრეს-ლიტვისკის
ხელშეკრულების გაქმება, რუსეთი და უკრა-
ინის ახალი დამოუკიდებ და დასავლეთი
მეტრის დაშლის გაფანტვით, ახალი ფრონტის
შექმნა აბოშოსაულთ.

ენის ერთ-ერთი ვახუბი ამბობს: „შეთან-
ხმება სახელმწიფოები ხელს უწყობენ რუ-
სებისმი გერმანიების სიძულეს, რათა
რუსის ხანხმა ვერ შევიდეს, რომ შეთანხმება
სახელმწიფოები არიან რუსეთის მტერი“.

რაცა ვერდმარხულ ეხგორის მივლდა
დაბატონებულ უკრაინის ვეტხანმა სკო-
რანდელი მწედეგ შინაარსის დებეშთა გვერ-
ხანდა ვილკესმა. ვერ ვილოლ-სიტკესმა იმ
აღმუთობის გამოსათქმელად, რომელიც გა-
მოიწვია ჩვენს გერმანიის და უკრაინის მტრე-
ბის მიერ ფელდმარხულ ეხგორის მივლეს
განხაზაზე. თქვენგან დავედებულ უკრაინის
მსხობრებუბი სოვლიდნენ ეხგორის კითლ-
შობილ მფარველად უკრაინის სახელმწიფოს
დასავლეთ ნაწილში. ევედრებოდნენ ღმერთს,
რათა მალე კარავდ ვახუბს ფელდმარხული
ეხგორი. უკრაინის მთავრობის და ხალხის
მოლოთ ვთხოვ თქვენ სოვლიდებულსკამა: ნება
ბოლოთ გამოთქვენ ჩვენი ღმა მუხამება მო-
მიხდა რე უბედურების გამო.

უცხოეთი.

ენაქალას დაბეგუ.
დაბა საზარში ეტრავილა დარბევა მოხდა.
მოკლული ეტრავილა სათეშო საბჭოს თავმჯ-
დომარე.

მაქის კანონის დაშტკავა.
უკრაინის პეტრის მიერ საბოლოო რიდექ-
ის დაშტკავებულ და ხელმოწერილა ქალა-
ქთა ვარეშ მდებარე მიწის ვიდავა-ვაკილთა
კანონი, რომელიც მიწის ყიდვის უფლებების ერთ
კატეგორი დასტინით საზღვრავს, რამიც იგუ-
ლისხმება წინად ნასყიდ მიწას.

სამსაის სანახაგუ.
შელკოვადი (მოსკოვის გუბ.) საოლქო სა-
საქალაქო კომიტეტმა შემდეგი დებეშთა ბილო.
რაიონში საერთო სიმშობი ბალხას და ძირე-
ბას სკამებ. ბილა არა გუყვინის დადმევიდელი
შეიერი ბრძობა, რომელიც სკამებს თხოუ-
ლობენ. ვანსაქურებოთ ბაგუთა საკედლი
დილი-ღლე მატულხოს. საავამოფოტობი და
ვილა არ არის, თუმცა ექვც კი სიმშობი
ყვებიან.

კანის მკვლავალას კამი.
არდატოვის მარხის სოვულ ტურტანკის, სა-
დასამარო მატების უკრას. მოკლეს, 50, 00
მან. ჯარი მათდავეს რომელიც აუცილებელი
არ დღეში უნდა იყოს ვადახსილო, დაგვი-
არების გამო ორბიჯ ჯარბმა დადებმა, და თუ
ნების არ გადანიდან შთელი ქონების დი-
ფისკაციას მოახხდენენ.

ტერორი.
უკრაინიდან იუქმებიან, რომ იქაურმა საი-
დულხო ორგანიზაციებმა სიველით გადაუწყ-
ვიტეს ბეგრ გერმანულ ოფიცრებს და უკრა-
ინელ პოლიტიკის მწარმოებელი, რომელიც
გერმანულ ორიენტაციას აღიარებენ.

ფელაუფეა ბუასანა.
ტაშქენტიდან ცნობა, რომ ბუხარაში რეკო-
ნუციონერი მობრობა ძლიერდება. მველ
ბუხარაში და კოკანში ახალვად ბუხარის
შეშავი აიტაცის იუქმები ენობის ტახტობენ
გამბეგადების შესახებ, რომელმაც რეკონსიბი
შემოიბო ასტებულ კანონების დარღვევის-
თის, მრავალ ატუსალებენ. ენობი ქუბებში
გამოსვლის ველარ ბეგაფს.

გუბინიში.
ჩვენებს და ღონქვის მალაროვებზე დიდი
ფრეკციები დაიწყო. ნიკლაგეში ფრანგულ
ქაბრებში მუშობა შეწყვეტილთა. მუშები არ-
საზომლობიან სპორიუტსა კემპობების და-
გენილდებებს. ზოგიერთ ადგილებში მუშები
იუქმებიან, რომ თუ ადმინისტრაციული ძალა
იქნება ჩვენს წინააღმდეგ ნახმარი, მალაროვებზე
წყალს მოუშეშებ და ამოვავსებთ.

გერმანიის ობსტაციის სხლავთე. რომელიც
საერთო პოლიტიკური ყურადღება მიიჭირა,
დათუ და ქსაზე კამათი იყო, საერთოდ ვე-
რანეთის პოლიტიკის შესახებ და კერძო
ომის დროს დაპრობილ ოლქების მიზან-
თა წარმომებელ პოლიტიკაზე. სოციალისტ
კონმა გრეცილი სიტყვა წარმოსთქვა რომელიც

თითქმის ბრალდება იყო იმ ტერორულ რეკე-
მის გამო, რაც გერმანეთმა აწარმოვა ლტეა-
ში, მიუღია ამ რეგების დროს „თეთრგამორ-
კველ“ ლტეაში 200 კაცი ანაკლული და
აფარებელი დამტყვევებელი ყველაფერი ეს კი
ხდება ილტერ-პოლიტიკურ „დანაშაულთა“
შესამტყვევლათა. საღლაა... ამბობს კონი... ის
უზრუნველყოფილობის რეგები, რომელსაც ნე-
მეტი ახალ შექმნილ მქებს შტკარებო?

კლემენსის ცაჭუთა ზავის შესახებ.
კლემენსის ზავის მოწინავე წერილობ-
ლადარა საერთაშორისო საკითხ ჩამოვლდების
შესაძლებლობაზე. ვახუბის სიტყვით, საფრან-
გეთი შუათ არის გერმანიის ზავის პირობე-
ბი მოსისმისი. საჭიროა, მხოლოდ, რომ პირვე-
ლად გერმანიებმა ამოიღოს ხმა და განმარტოს
ზავის პირობები.

სამონათქვამი.

საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლად
მთავრობის დადგენადაცხადება.

ოუსტკეთის მინისტრის ვანკარულუბა სა-
ქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებში
სთანავე მოხდენილი, რათა სასამართლოების
განაჩენი ცხადდებოდეს საქართველოს დემო-
კრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის ბრძანებუ-
ბით, დადასტურებულ იქნას.

დედალოს ოუსტკეთის მინისტრს: საქაროდ
წარმოდგინოს თავისი პროექტები საგანგებო
სასამართლოების შესახებ.

ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის
კანცელარიის დირექტორის თხოვნის ნიკო-
ლოზ კლარევისა, ერთგულ დახმარების შე-
სახებ დაკავალდებულ იქნება ათ მილიონიან
ფინანსად.

დედალოს შინაგან საქმეთა მინისტრს წინა-
დადება მიხეტს სხვა და სხვა დაწესებულები-
ბისაგან დათხოვნენ ლიკვიაციის გამო მოსა-
მსახურეთ საჭიროდ ვაკიდენ საქართველოს
საზღვრიდან, და თუ ისინი ნება-ყოფლობით
არ შესაძლებელი, უფლება მიეცეს ხსენებულ
მინისტრს მათი საქართველოდან ადმინისტრ-
რაციულ ზომებით დაუყონებლო გაქვეყნისა.

ნება დაეთოს სათანადო დაწესებულებას
გადავითს აუფილით თავად-ბნარბობისა, ვანო-
ვის ქუჩაზე არსებული მამული იმ პირობით,
რომ მივიღეილ საქართველოს დემოკრატიულ
რესპუბლიკის ქვეყნებში უნდა იყოს.

ახალი აჯობი.

ბოლი. მარიამობის 2. ზოგიერთ სო-
ფებში ბალშევიკურ მოძრაობამ იჩინა თავი.
მთავრობის ჯარს ბალშევიკების ბანდასთან
შეტაკება მოუხდა. ბალშევიკის იხევენი.

გენერალ სუმბათაშვილის დე-
ქეშა. ქუთაისი შარბობისთვის 1. გენერალი
სუმბათაშვილი საშხედრო მინისტრს შემდეგს
აუწყებს ჩვენი რაზმი როგორც ტყვიების
მინორთობების, ის საშხედრო-ოსეთის ვახუ-
ბი მოწინაველან სტრატეგიულ პუნქტებს იჭე-
რებ. არტილერიას, კაპიტან ყარაშვილის მეთა-
ურობით სასაქმეთო მოქმედებს; თინდადის
ანგრევენ მტრის თბილიებს. მტერი მთებისკენ
გაბის. შევიკრებთ ბანდების ხელშეშავნელი.
მათ თვითნათი ვახუბნი არ გვიხობეს. არც
სხვა რამ ცნებები მოვითვით. სათანადე დავეტ-
რბოთ. ოსეთის საშხედრო ვახუბ ვაკიყარობი
მეტად მწინველყოფანი სიმალე ვარა მალაო,
სადაც ვიპოვეთ 60 თანხა და 3 პარკოლი.
დაპრობა ჩვენების განხანდა, იგლისის 29-ის
ბრძოლის დროს მოვიკლავს მათი უფროსები:
რომლოზი, ეფიმიონი, და რატბანი. მტრ-
ის წავარავით რამდენიმე თოფი ბერდანის
სიტების, ვინტეკა, როგორც რუსული ისე
ფრანგული. ჩვენ მოვიკლავს 1 ოფიცერი, 3 ჯარ-
ისკაცი, დავიკურს 7. ვამარებულ და ბუ-
ნებრივად მოკლულნი სოფლის სახელობის
ანდლები ბალშევიკების ზოგიერთი პოზიციის
შეჩინებენ.

მთავრობამ დაავალი ოუსტკეთისა და სასა-
დრო. მინისტრებს და სახელმწიფო კონტროლს
ლოორის ხელ ახლა განიხილოთ შეშაძლებლობა
თი. ქალაქის თვითმართვლობის, რომელიც
შეშაძლებლობას 2000 ათას მანეთის მიღებ-
ლტოლეთა დასარეგლავი.

საქართველოს რესპუბლიკის არსებულ ქარ-
თი ენის ყო-ღებზე საველი შეტანთან მსმენელთა
რიტევი 90-სადა. მკვიდრობა სწარმოებს 7-8
სათამაშე. განარახული კრესებზე მეცადინო-
ბა შემოიბო გერმანულ ენის სწავლად.
გარემუ საქეთა სამინისტროს მიმართა გერ-
მანელთა დღევანდელი მეთაურის, რათა მან და-
ფუკოლებზე გამოიწვეს ს. ღორპატრედის (ყო-
ფილი იურიევი) თვითონვე ექიმი და მაგისტრ-
ფანამცევეტ კონტრეტ ლომბი, რადგანაც ეს
დაწინაშეული საქართველოს რესპუბლიკის სა-
ხედრო სასანიტარო ინსპექტორის თანამშევეთი.

საკონსტიტუციო კომისიის მოხსენების თანახმად პარლამენტის წევრს სხვა ადგილზე სამსახურის წინა არა აქვს.

შიდად საქმეთა მინისტრმა აცნობა მილიციის უფროსის ენერგიული ზომები მიწის ვაკუუმისაგან სამკურნალო გადასახადის შესაკრებად.

შიდად საქმეთა მინისტრის დირექტორმა სიხვიდა ლტოლვილთა გამგეობას დასტოვების 15 ავტორიტეტული პათონის სახელმწიფო ბანკის განყოფილება ძველ ბინაში, ქალთა მუხურთ ექიმისთან შენობაში.

ფოთის ქალაქის თეთრმარათელობა სოსოსი შინაგან საქმეთა მინისტრის 40 ათას მანეთი გადადოს ხოლმისთან საბრძოლველად.

ქალაქის ცენტრალ საავადმყოფოსთან (სალდარია ბაზარი) დაინერგა მუდმივად დარაჯობა ექიმთა გამოსაწვევად ხოლმით ავადმყოფთათვის.

ეროვნული საბჭოს კონსტიტუციონერ კომისიაში მიწვეული იქნა სამედიკალინური ნიშნის, როგორც ჩამოსხმის მკურნალი.

თბილისში საქმის მინისტრობის პუბლიცის ამბროსი.

თბილისის დადგენილებით, სამოქალაქო უწყების სამკურნალო გამგეობა ამერიკისკაცისა და ევროპული იქნა. მოსამსახურეების მიუკერძოებელი სალონი დაიხურა. შინაგან საქმეთა მინისტრისთან არსებულ სამკურნალო სასანიტარო ნაწილს რომელსაც გადაეცემა ყველა კრედიტები. შტაბები ისევ დარჩება.

თბილისში დადგენილი, დამტკიცებულია ჩაითვალოს თუქციის მინისტრის წინადადება, ყველა სამოსამართლო აქტები იწყობილდეს შენდგეი სისტემაში. საქართველოს რესპუბლიკის სხეულები.

თბილისში სათამბორო მასალის შეხებით სათამბორო მასალის შესახებ მომხდარი თავიანთის უკანასკნელ სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა გ. ნიკ. ნიკოლაძე, გამოირჩა, რომ მათათვის 30 სათადგომო ნაეთის რაოდენობა სულ საშაში ათას ფუნტის უდრის. რკინის გზებზე და სხვა საწარმოებში დაწესებული რეგისტრაციის თვითონ უნდა იქნას 425 ათასი ფუნტი თბილისში დადგენილი გადასახად იმ სათამბორო მასალის შესახებ, რომლის თანახმადვე მართლმართლის პრივილეგიის უნდა შეეწყვიტათ ელექტრონის ნაკადი კლუბების, თეატრების, სახლების და მღაზიების განსაზღვრული თბილისში დადგინდა. რომ საგულაშის, გავისის და თელავის ტყეებში შეშის დასაზღვრულად სასწრაფო ზომები იქნას მიღებული.

გამოცემა ქართულ, სოც.-რევ. გაზეთი "შრომა".

შიდად საქმეთა მინისტრის განკარგულებით, ქუთაისში და თფილისის კომისიების დაეხმათ დახმარება აბიოქონით ყველა იმ პირთა, რომელთაც მიწა-მოქმედების მინისტრისაგან მიწოდებული ექიმთა შეშის გამოანგარიშება, როგორც ტყეში ისე რკინის გზის სადგურებზე ქალაქებისა და სოფლების საწყობებში.

შიდად საქმეთა მინისტრმა 30 ათასი მანეთი გადასცა მოსამსახურეთა გზის სახარჯ ფულად მისაცემად.

ხოლმისთან საბრძოლველად შინაგან საქმის მინისტრმა გადასცა 30 ათასი მანეთი.

თ. თეთრმარათე დაინიშნა სალონი დაიხურა კომისიის თავმჯდომარეად. ამავე კომისიის წევრად დაინიშნა ი. გ. მდგინაძე.

მილიციის უფროსად ახლად დაინიშნა აბ. ურუშიაძე უკვე მრავალ თვის თანამშრომლობის აღსრულების და გუშინ-დღიან ქალაქის დათვალიერების შედეგად.

გენ. ფან-კრესის ერევანში. სომეხთა დილმობიტის მისისთან, არსებულ სანიტარო-რაიო ბიუროს საქართველოში ატყობინებენ რომ გერმანიისა და ავსტრიის მისათა წარმომადგენლები გენ. ფან-კრესის და ბარონ ფრანკ-კლუბინი სანიტარის დილმობიტორ წარმომადგენლის ა. ვაშალიანთან ერთად ჩასულან 30 ივლისს საღამოს 10¹/₂ ს. სომეხთა სახლებში, ერევანის სადგურზე მათ შეხვედნ ქალაქის თავის ვაზირის უფროსი კომენდანტი და სპარტო დარჯაბაზი რანში. ვაშალიან ერევანის ქალაქის თავთან იყვნენ მიწვეულნი. მორც დღეს სტუმრებმა დარჯაბაზი გადხადეს სომეხთა მთავრობის წევრებს. მინისტრთა თავმჯდომარე თ. ფან-კრესი ვაზირს საქმის მდგომარეობას, ერევანში გამგებლებს ქმინაძე და ინახულს სომეხთა კათალიკოსი, იმევე დღეს დაბრუნდნ ერევანში საქა მთავრობის ბანკში. იმევე დღითი საპარტი სტუმრები თბილისში გამოეგზავნენ.

დილდალი სურსათ-სანიტარული ფოთში დილდალი სურსათ-სანიტარული დეპარტამენტი: საპირი, შაქარი, სანთელი და სხვ. დასაბრუნებელი 500 ათას მანეთისა და სხვა დასაბრუნებელი მასალა 2 ნახ. მილიონ მანეთისა.

გინვანის საზოგადოება "ამირანი", ასტეპულ სანდრო სავირიან ვადაცხლად "შეგარდნა".

გადასახადების დაწესება სასმელებზე. ფინანსთა მინისტრის თავმჯდომარეობით 2 ავტორიტეტული კრებაზე პრევიდულ წყაიხეთ იქნა განიხილებული საქართველოში ღვინოსა და არაყზე გადასახადების დაწესებისა და ღვინოთა და არაყთა დასახადების შესახებ. კანონპროექტი შემდგარია ძველ-ფრანგულ სისტემაში, გადასახადი დაწესებულ იქნება ბოლოებში ჩასხმულ ღვინოზე.

სოფლის სახეობაში ღვინის ვაზებზე თავისუფლად უნდა სწარმოებდეს. ენისის პატრონები განთავსდნენ უნდა არიან ყოველგვარ გადასახადისაგან. ღვინის ვაზობა სრულად თავისუფლად უნდა იყოს. ღვინოზე სხვა გადასახადები მოისპობა. საქართველოში შემოხილულ ღვინოზე დაწესებული იქნება "დასახადი" გადასახადი. უცხოეთში გახილულ ღვინოზე აქტივ დაწესდება. დასახადი არსებულ იქნა განსაკუთრებული ცილე კომისია. ღვინის აქტივის შემოსავალი, წინასწარი გამოანგარიშებით, 30 მილ. მწ. აღემატება.

ქართულ ლატარიის გამგეობისაგან.
შეგება კულტურულ და კომერციულ დაწესებულებებს;

თქვენ უთვით მოგახსენებთ, რომ ქართული უნივერსიტეტისა და თბილისის სასტრუქტურული მთავრობის წინადადება იმართება **ხუთი მილიონიანი, მოგაზიანი ლატარია**.

აქმდის ბილეთების დამზადება შედგება ტენდერება დაბრუნდება (ლიტერატურის ხანგრძლივად გაფიცავს, შედგენილი ელემენტის ენერჯის უქონლობა და სხვა).

ქალთა კოლეჯი დაბრუნდნენ ძველი და ლატარიის ბილეთები ამ მოკლე ხანში გამოვა გასასყიდად.

თვით ლატარიის მნიშვნელობაზე ლატარია ზედ-მეტად მიგვიჩნია, რადგან ცხადზე უხეხად იქნება, რომ ქართველი ერთი მილიონზე მისი მენიორებისა და ხელმძღვანელების საქმე ნივთიერადე გააძლიეროს, მხოლოდ ენერჯის მიყოლება უნდა საქმეს, რომ ეს დიდი თანხა სული მილიონი შემოკრება.

ამისათვის, ეთხოვთ, დროით ვაკცინობთ თუ რომელი დაწესებულება ლატარიის რამდენი მილიონს დაიცავს, რომ ჩვენც დროით დაგვხმანთ საქართველოში.

მისამართი: შ. თბილისი, სასახლის ქუჩა, ქარვასლა, № 5, **ლატარიის გამგეობის კანტინა**.

ნამდვილად ხელს აწერენ: ლატარიის გამგეობის თავმჯდომარე გიორგი ლასხვიანი.

წევრნი: შალვა დადიანი, სოლომონ ახვლედიანი, პეტრე ქავთარაძე.

კორესპონდენცია

ქრობა ქაჯებზე. თუ სადმე საქიროა ერობის შემოღების დასწრება — ეს კახეთში. სა წლითანი საღმრთოებზე მოქმედების მოკლებული კახეთის სოფლები, ამ იმის წყალობით, თუ კულტურული ნიშნაწყოები არსებობდა რამე იმის სურნება არსად არის.

გზების მოკლებულა წინადაც თუ ისე უყრადლება ექიმთა დაღეს დასაბრუნებელი იქცა, ისე რომ მიმოსვლა გაინდობდნენ. სწავლ-აგანთავსება უკანასკნელ სადგურზე დამდგარი, და მტკიცებულ სოფლებში, რომლებიც აქა-იქ არსებობენ სრულდები ვერ ამართლებენ თავის დაწინაურებას. საქმით დასახარებას დიდი ხანია გამოკითხვა თვლის მართა. მიუღო 80 ითას მტკიცებობა რიოშიმ არც ერთი ექიმი არ მოიპოვება, ხოლო წინდნ რომ იყო სასოფლო ქსენონები — მაგარად დაკვირვება. ხალხი-ი დიდ განსაზღვრებას, სხვა და სხვა ავადმყოფობის გამო. ნამეტნავად ვაღმა მრის სოფლებში, სადაც დიდი ხანია რაღაც გადადებენ სენია განიხილი და მუსრს ავლებს მტკიცებობა...

მაგარად, ყველას დასაბრუნებელი აქვს და შორს აღარ არის სიღრმე, როცა რიგობენ პატრონი და გულშემატკივარი გამოუხილდება ჩვენ ტრედა კახეთის ერობის სახით.

თვლაში უკვე შესდგა ერობის შემოსვლად საზაზრო კომიტეტი, რომლის თავმჯდომარედ არსებულ ქალაქის საბჭოს თვალმომარე: ვახეზიშვილი. ეს კომიტეტი უკვე შეუდგა მოქმედებას. თვლის რაიონი დაყო 4 რაიონად, ყველა რაიონში დაინიშნულია ინსტიტუტები, რომელთა მოვალეობას შეადგენს სოფლის მცხოვრებთა მომხმარება საარსებო საღმრთოებისა და კერძოდ მიმავალი სკანდინავიისათვის.

ერობის ხმოსანთა არჩევნები უკვე დანიშნულია 1 ენკენისთვის, 17 პარანონისთვის

მიხედება სიების უკანასკნელი გამოცენა, მხოლოდ 20-ში მიხედება სახმინო სიების დანტკიცება.

სრული იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ თვლად იმ სოფლის საზოგადოების შეგნებელი ნაწილი შესაფერისი ურადლებით მოიკეთება და მდნ მნიშვნელოვან ჩვენი ცხოვრებისათვის საქმეს და ისე მომხმარებელს მიმავალ არჩვენებისათვის.

უბიკურნი დიქურონი საქართველოში სასანიტარო და სამკურნალო მართავ-გამგეობისა.

გებედავი ამ მოხსენების ძირითად თეზისებს:

1. საქართველოს რესპუბლიკა უნდა აღიაროს, რომ ფიზიკური ჯანმრთელობა ერის განვითარებისა და წინსვლულობის ძირითადი ძალაა, რომ ამ საფუძველზე არის დამყარებული ერის კეთილდღეობა და სახელწოდება მოვალეობა და ამისათვის ჯანმრთელობის მფარველობა, ჯანმრთელობაზე ზრუნვა შეადგენს უპირატესეს სახელმწიფოებრივ მოთხოვნილებას და აუცილებელ მოვალეობას.

2. საქართველოს სასანიტარო და საექიმო საქმის და მის მართვა გამგეობის მოწყობის გეგმა არის დაგეგმილი საქართველოს სასანიტარო და საექიმო მოთხოვნილებათა შესწავლას და აგრეთვე უცხო მავალთების გათვალისწინებაზე.

3. ამ დებულებათა მიხედვით სასანიტარო და საექიმო ნაწილი საქართველოში უნდა იყოს აღიარებული დამოუკიდებელ და თვითდამარე უწყებად, მთავარ გამგეობის ხელმძღვანელობით. სასანიტარო მთავარ გამგეობას ექვემდებარება სამოქალაქო და სამხედრო სასანიტარო, საექიმო და საკურორტო სიმეცნი და აგრეთვე საბითალო ნაწილი.

4. სასანიტარო-საექიმო მთავარ გამგეობის ორგანიზება: სასანიტარო და საექიმო საბჭო, საბითალო საბჭო, საფარმაცევტო კომისია და სახელმწიფო სასანიტარო ინსტიტუტი.

5. სახელმწიფო სასანიტარო-საექიმო განყოფილებანი არიან: 1) საექიმო სტრუქტურის სადგურები, ყველაფის ამცნული ინსტიტუტები და სეროლოგიის ქვე-განყოფილებით, 2) განდებულ სენია განყოფილება, 3) მალარიის და სხვა ცხელი ქვეყნების ავადმყოფობათა განყოფილება, 4) ტუბერკულოზის განყოფილება, 5) ენერჯის სენია განყოფილება, 6) ქიმიური და სეროლოგიის განყოფილება, 7) სასანიტარო მავალთების განყოფილება, 8) სასანიტარო მავალთების განყოფილება, 9) საფარმაცევტო განყოფილება (ფარმაცევტოლოგია) და 10) მთავარი სასანიტარო ავეჯულებათა მდლკემბეტება და შესახვევ მასალათა.

შენიშვნა 1. ამ პირველ ხანებში სასანიტარო ინსტიტუტში ექიმების რვა განყოფილებანი, რომლებიც უკვე დაქტურადა არსებობენ: 1) საექიმო სტრუქტურა (უნდა შეერთდნ შესაფერისი განყოფილებანი საოლო, სამხედრო სასანიტარო და სამოქალაქო საოლო საქმეთა განყოფილებათა, 2) ქიმიური და საკურორტო განყოფილება (მეტეორული იარ არსებულ ქიმიური ლაბორატორიისა და სამოქალაქო უწყებებთან), 3) სასანიტარო ექიმობის (მეტეორული სამოქალაქო უწყების ამ დარგის ლაბორატორიისა და მიხედვის სამკურნალო პროსექტორისა), 4) ბაქტერიოლოგიის განყოფილება ბასტერიის სადგურით (მეტეორული თუ უწყებებში არსებულ ლაბორატორიისათა), 5) მალარიის სადგურით, არსებულ მალარიის კომიტეტთან, 6) მთავარი სასანიტარო ავეჯულებათა, მდლკემბეტება და შესახვევ მასალათა (არსებული კომიტეტი "санитарного снабжения"). 7) საბითალო და 8) საფარმაცევტო განყოფილებანი.

შენიშვნა 2. საექიმო დაქტურების და არსებულ ინსტიტუტი თანდათან გახდება ორგანიზაციულად დაქტურების, მის განყოფილებათა გამგებად იქნებიან პროფესორები.

6. ინსტიტუტის განყოფილებათა ვაგენნი ფიქსირებულია:

1) ფარსალადის მოხსენება, რომელიც თითქმის უცვლელად მოქმედა ექიმთა და ბუნებმეტყველთა კოების უწყებებთან ამ წლის 19 ივლისს.

2) თბილისში პირველი 8 კლასიანი ემბრალთა გიმნაზია, დაარსებული შესტროს მიერ და უფლებიანი ყველა ერეგნების ბავშვთათვის, აცხადებს, რომ იხსნება პარალელური განყოფილებები სანანთან, უცხოებს, და მოსამზადებელ განყოფილებათა I, II, III, IV და V კლასებთან. საგნებს ასწავლიან რუსულ ენაზე. ქართული და სომხური ენები — მსურველთათვის. მისაღები გამოცდები დაწესდა ამ წლის 25 აგვისტოდან, 9 საათზე. ემბრალთა მოწვევა, რომლებიც გამოცდას ვერ ჩააბარებენ ემბრალთა ემბრალთათვის საავადმყოფო საგანია) მიღებული იქნებანი იმ პირობით თუ კერძო იმედიერებენ. იხივნებს ლებოლებენ გიმნაზიის კანცელიარიაში ბ. გ. № 12 ტელეფ. 3-68. 9-2 საათ. და სლ. 5-7 საათ.

განხილვა

თბილისში პირველი 8 კლასიანი ემბრალთა გიმნაზია, დაარსებული შესტროს მიერ და უფლებიანი ყველა ერეგნების ბავშვთათვის, აცხადებს, რომ იხსნება პარალელური განყოფილებები სანანთან, უცხოებს, და მოსამზადებელ განყოფილებათა I, II, III, IV და V კლასებთან. საგნებს ასწავლიან რუსულ ენაზე. ქართული და სომხური ენები — მსურველთათვის. მისაღები გამოცდები დაწესდა ამ წლის 25 აგვისტოდან, 9 საათზე. ემბრალთა მოწვევა, რომლებიც გამოცდას ვერ ჩააბარებენ ემბრალთა ემბრალთათვის საავადმყოფო საგანია) მიღებული იქნებანი იმ პირობით თუ კერძო იმედიერებენ. იხივნებს ლებოლებენ გიმნაზიის კანცელიარიაში ბ. გ. № 12 ტელეფ. 3-68. 9-2 საათ. და სლ. 5-7 საათ.

ნებთან უმაღლეს სასანიტარო და სამკურნალო საქმის უწყებებზე წევრებად იქნებიან აგრეთვე ჯარის სასანიტარო ინსპექტორი, თბილისის სამკურნალო დირექტორები, ქართველ ექიმთა საზოგადოებისა და საზოგადოებრივი პერსონალის თითო წარმომადგენელი.

7. საბჭოს თავმჯდომარეა ამ ნაწილის მთავარ გამგებელი, რომელსაც ჰყავს სამი თანამშემე: ჯარის სასანიტარო ინსპექტორი, სამოქალაქო და საბითალო ნაწილი ინსპექტორები.

8. მთავარ-გამგებელს შეადგენენ მთავარ-გამგებელი, სამი თანამშემე და შესაფერისი კანცელიარია, რომელიც საზოგადო იქნება საქმეთა საბჭოს კანცელიარისათა.

9. მთავარ გამგებელი ვერავითარ კანონპროექტს ვერ წარმოადგენს უმაღლეს ინსტიტუტში საბჭოს სასანიტარო-საექიმო კომისიისათვის.

10. მთავარ გამგეობის ადგილობრივი ორგანოები არიან ქალაქების და სამაზრო ერთობათა სასანიტარო საბჭოები.

შენიშვნა 1. თეთრმარათელობათა ხელმძღვანელის სასანიტარო პოლიცია, სასანიტარო ექიმობა, სანიტარია და მკურნალობის საქმე.

შენიშვნა 2. არსებულნი საფარმაცევტო საბჭოში გამგეობის სრულიად იხსნება.

11. მთავარ გამგეობას ექვემდებარებიან: მიხედვის სამკურნალო საფარმაცევტო კოლონია, საბჭოს ინსპექტორი საბითალო სოფელი, რკინის გზის სასანიტარო, მთავარი სამხედრო-სასანიტარო საფარმაცევტო სკოლითურთ და სურამის მსიბათრული სამკურნალო.

შენიშვნა 1. ყველა ამ დაწესებულებებში ესაქმრება ძირითადი რეგენია და მიზანშეწონილი რეორგანიზაცია.

12. ამის გარეშე სამკურნალობის მოწყობაში ცენტრალური უნდა იქნებოდეს და პირველ რიგში უნდა გათვალისწინდეს სოფლის სასანიტარო მდგომარეობა მოწყობის სოფლის მქმნენი იმ ანგარიშით, რომ 20, ათას მცხოვრებელს მინიმუმ ჰყავდნ ერთი ექიმი და სამაზრო 30 საწოლიანი სამკურნალოები.